

וַאֲבֹאֵה אֵלַיָּה: כִּי וַיֵּאָסֶף לָבֶן אֶת־
כָּל־אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּהּ:
עַ וַיְהִי בְעָרֵב וַיִּקַּח אֶת־לֵאָה בָּתוּ
וַיָּבֵא אֶת־הָאֱלֹוִי וַיָּבֵא אֵלַיָּה: כִּי וַיִּתֵּן
לָבֶן לָהּ אֶת־זֶלְפָּה שִׁפְחָתוֹ לְלֵאָה
בָּתוּ שִׁפְחָהּ: כִּי וַיְהִי בְבָקֵר וְהִנֵּה
הוּא לֵאָה וַיֹּאמֶר אֶל־לָבֶן מַה־זֹּאת
עָשִׂיתָ לִּי הֲלֹא בְרַחֵל עַבְדָּתִי עִמָּךְ:
וְלָמָּה רָמִיתָנִי: כִּי וַיֹּאמֶר לָבֶן לֹא־
יַעֲשֶׂה כֵן בַּמָּקוֹמִי לְתֵת הַצִּעִירָה
לְפָנַי הַבְּכִירָה: כִּי מֵלֵא שְׁבַע זֹאת
וְנִתְּנָה לָךְ גַּם־אֶת־זֹאת בְּעַבְדָּהּ
אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עַמְדֵי עוֹד שְׁבַע־שָׁנִים
אֲחֵרוֹת: כִּי וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כֵּן וַיִּמְלֵא

Rabbi K. א. דע...
"ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא וכי אהיה אביה הוא והלא בן אהות אביה הוא אלא אמר לה מניסבא לי אמרה ליה אין מיהו אבא רמאה הוא ולא יכלת ליה אמר לה (א) אחיו אבא ברמאה אמרה ליה ופי שרי לצדיקי לסגויי ברמאות אמר לה אין עס נבר תחבר ועסי עקש תחפל אמר לה וכאי רמיותא אמרה ליה אית לי אחתא דקשישא מנאי ולא מנסוב לי מקמה "מסר לה סימנים כי משא ליליא אמרה השתא מוכספא אחתאי מסרתינה ניהלה ודחינו דכתיב ייחי בבקר והנה היא לאה מכלל עדר השתא לאו לאה היא אלא מחרף סימנין שבסרה רחל ללאה לא הוה ידע ער השתא לפיכך וכתה ויצא ממנה שאול ומה צניעות היתה בשאול

אבל בלילה וכו'. פירוש הוא דכתיב ויהי בבקר והנה היא לאה ותלא אף בלילה היא לאה דאין לומר שפירש הכתוב שבבוקר ראה שהיא לאה דאם כן לכתוב ויהי בבוקר ויאמר אל לבן מה זאת עשית ותו לא אלא הדאי הכי פירושו והנה היא לאה בבקר אבל בלילה לא היתה לאה לפי שמסרה לה הסימנין וקיימא לן דסימנין דאורייתא והוי סימן מובהק ולפיכך בלילה הרי היא רחל לענין דינא לסמוך עליו:

6. מנחם
7. גיבור

[ז] ר"ל וע"ק יתרו. חלם לי דהאבות שקיימו כל התורה כולה עד שלא ניתנה היינו רק לכתחילה מה דאפשר לקיים. וזוה לא קשה ליעקב שגשג' א חיות כי רחל כבר נתקדשה לו בשכר פעולה להסוברים אומן קונה בשבח כלי [ולטה"ו סי' כ"ח דאין צריך חמירה חדשה אח"כ רק צאמירה הקודמת סגי וסיתה אז קטנה חזכה אבי' בקדושי' וז"ש הוא תנאי] ונתקדשה ע"י אעבדך וגוי ויעקב דחשדו לרמאי שימסור לו שפחה א' [דחשדו לרמאי יוחר וגם י"ל דלא חשד אף לאה שתרמאנו רק שיקח שפחה רמאית כמותו] ולא ראה לעשות צעילתו בעילת זנות מספק חשב לקדשה צביאה [וי"ל דפרוטו לא הו' לו משלו שאינו דלבן. ובספר י"ל דלא ראה לבן דהוא חשב לרמאות ועל מ"ש אעבדך יאמר דחור בו אח"כ קודם שהתחיל בצבודה משא"כ כשיקדשה עכשיו בשטר לפני עדים דתהי' קנוי' וא"כ י"ל גם אם לא חש לרמאות ראה לקדש רחל שנית ג"כ לנאת ידי הסוברים דאין יכול לקדש בשכר פעולה. וי"ל זה טעם לשון ואבואה אלי' דאפי' קל שבקלים כו' רק ראה לייחד עדי קידושין] וגמלא נתקדשה לו לאה וקודם מ"ת דקדושין תופסין בלחותה הרי שניהם מקודשות לו. וצדיעבד לא חש לגרש אחת מאחר שכבר קנוי' לו ועדיין לא ניתנה תורה [ועוד דאיכורא חיכא לגרש אשתו ראשונה ושניהם קרויים אלא ראשונה זו צאירוסיין וזו צנשוואין] לחוש אף דיעבד וחלם לי עוד הרבה מו"מ בענין זה ועשכח מנאי יתור הדברים:

אבל צאמת א"ל לזה, די"ל פשוט לפי מ"ש צמיר ורחל הייתה יפת תואר, עיקרה של רחל שהיתה יפ"ת, ואינו מנזאר הטובה, והמפרשים לא צארו יפה, וי"ל דקשה לי קשיא המוכרת ח"ך לא הכירה יעקב ללאה בקול, על זה אמר דכל עיקר הצטיינותה של רחל מלאה הי' רק זוה שהיתה יפ"ת, אצל זולת זה היו שוות בכל, וממילא גם בקול נשחור.

2. דע...
(כה) והנה היא לאה. בדבר שלא נודע החלה אוכר והנה. וכן והנה חלום. (כו) מלא שבוע זאת. שבעת ימי המשחה של לאה. ויהיה ויהיה לא ית ער ית

3. דע...
יעקב סימנים לרחל וכשראתה רחל שמכניסין לו לאה אמרה עכשיו חלם. אחותי עמדה ומכרה לה אותן סימנים (מגילה 17). (ע) אלא שפירש יאמר. למה הוא צארו רחל ויהי אף לא ית ער ית
4. דע...
(כז) ויאסף לבן. לבן רמאי היה ועל כן נקרא לבן הרמאי ונתכוין לשכר את יעקב. בין כיו לרמאותו ולא יבחין בין רחל ללאה והדע שהרי כרחק לא עשה משחה: (כח) ויהי בבקר. שכך הלילה היתה עושה עצמה כרחק מתוך השלישה סימנין שסמרה לה גדה וחלה והרלקת הנר כמו שסמין יעקב לרחל. מדרש כל הלינה היו משוררין אותן הקרואים הא לייא הא לייא ולמחר כשראה שהיא לאה אמר בוודאי זהו שהיו משוררין הא לייא שהיו מרמזין לי שהיא לאה ואמר לה רמאית בת רמאי בלינה קראתי לך רחל וענית לי השתא קרינא לך לאה ועני' לי אמרה ליה גבר דרית

אוצרת, גונות וחובקת בתוכה, את הישרות הגדולה ביותר. האור האלוהי הגדול צריך להתגלות מתוך כל הסיבוכים האלה. גם מעשה השידוך של יעקב אבינו מלא סיבוכים. אפילו הדרך שבה הוא מגיע אל השידוך שייכת לסדר הסיבוכיים האלוהיים. היות שהוא צריך לברוח מאחיו, הוא מקבל פקודה מאמו לברוח אל הדרו²⁰. "ויאחב יעקב את רחל, ויאמר אעבדך שבע שנים ברחל בתך הקטנה"²¹, אבל "ויהי בבקר והנה היא לאה" - פרשה מזועזעת! "למה רמיתני?". הכל מלא סיבוכים אלוהיים. יש לזכור שיעקב אבינו - זה

9. ר"ל ית קוק שחזי' 260